

Konrad Gyllen

3. 7. 29.

Häftadt 20 kop. Silver.

SKONAKAREN OCH HANS FRU.

SKONAKAREN OCH HANS FRU.

Imprimatur: N. A. Gylden.

Personerna:

Stenfeldt, Ryttmästare.

Beckmark, Skomakare.

Calle Syl, Skomakaregosse.

Andersson, Ryttmästarens Betjent, f. d. Dragon.

Charlotte, Skomakarens Hustru.

Verkgesällen.

Gesäller och Lärjossar.

FÖRSTA AKTEN.

Ett snyggt möbleradt rum hos Ryttmästaren. En dörr i fonden och en till höger. Till venster är ett fönster med stora hängande gardiner, hvilka kunna dragas före och räcka då ända ned till golvet.

FÖRSTA SCENEN.

Andersson. Calle.

(Andersson sitter vid bordet till höger och sover.)

Calle. *(Inkommer och ser sig omkring.)*

Jag tror ingen är hemma? Jo tyst! Der sitter, ta mig hela herberget, gubben Andersson och lurar. *(Går till honom och ropar i örat.)* I gevär!

Andersson. *(Uppstiger med fart.)*

Jaha! *(Gnuggar sig i ögonen.)* Ah fan! Var det du din muntergök? — Jag tror, min själ, jag har sofvit.

Calle.

Åhnej, ni var lika vaken, som ni vanligtvis är, då ni är på vakt.

Andersson.

Jag tror du är satirisk, Calle?

Calle.

Nå, hvad vill det säga att vara satirisk, Hr Andersson?

Andersson.

Jo, det är att säga folk ovetligt i syna.

Calle.

Åh kors för hela herberget! Då ä' Gesällerna satiriska hela dagarna emot mig.

Andersson.

Åh nej, kära Calle, det kallas återigen att slå ikring sig med Attiskt salt.

Calle.

Så fan och Engelskt salt! Spannrömmen är det, som de slå ikring sig med. Engelskt salt får man för öfrigt lodvis på Apotheket.

Andersson.

Calle är dum. Det är fint, bildadt, litterärt, Akademiskt ovetligt.

Calle.

Hvar ha Gesällerna fått det ifrån då?

Andersson.

Från Bildningscirkeln vet jag, dit de nu gå hvarje måndag, i stället för att, som förut, tillbringa hela den dagen på krogarna.

Calle.

Hr Andersson tror således, att Gesällerna inte gå på krogen mer!

Andersson. (Högtidligt.)

Nykterhets-föreningarne, Bildnings-cirkelne, Polio-gratiska föreningen, vilseförda barn och sällskapet för dygdigt och troget tjenstefolk — allt, kära Calle, tyckes, likasom kaptan på en istadig häst, förbättra Gesällerna, omvända sinnena och föra Konungen, samt älska fosterlandet och hus- och hemfriden.

Calle. (Enfaldigt.)

Herre Gud! Hvad Herrn talar bra! — Inte har väl Herrn lärt sig allt det där oppe i Dragonkasern?

Andersson.

Nej, Calle. Men äfven dit smyger sig allt mer och mer de ljusa idéerna. De nya vapenrockarna gjorde redan ett stort steg på förbättringarnas framskridande bana. — Hvad jag kan — det kan jag — och det har jag lärt mig i Skydds-föreningen — der skall Calle tro, att Gesällar och Boktryckare, Häradshöfdingar och Grejvar, Dragoner och Baroner — alla hålla tal — och tal, Calle, tal, så att man kan gråta åt dem ändå.

Calle.

Åck, hvad det är roligt! (Likasom fattad af en idé.) Hr Andersson, si Beckmarken tar sig allit en liten tar ibland, men det gör ingenting som han säger, för nog kan man vara en hederlig karl, fast man inte alldeles är nykter som en fisk. — Hvad säger Herrn, om vi skulle gå ner till Landvallskan och ta oss en aberdass? — Jaja, var lugn, jag skall ta af mig gröna förklädet.

Andersson.

En annan gång med största nöje, men inte nu — nu måste jag vänta på Ryttmästaren.

Calle.

Det var ledsamt det, Hr Andersson, för si då hade vi kunnat talas vid om det andra.

Andersson.

Hvilket andra?

Calle.

Jo, om det der, som Hr Andersson skulle säga åt Ryttmästaren, angående mig.

Andersson.

Ack ja, det var samnt — Calle ville gifva sig till Lifgarde som häst.

Calle.

Nej inte som häst, utan som Dragon.

Andersson.

Jaja, till Ryttmästarens Esquadron; men jag tror inte Calle har håg för militärlifvet.

Calle.

Om jag har håg, jo serra tri: hästar och frantimmer, si det är mitt lif! — Hr Andersson skulle ha sett mig i slaget vid Austerlitz!

Andersson.

Är Calle tokig?

Calle.

Och när vi gick öfver den der bron, och när vi förde Napoleon i triumf.

Andersson.

Hvad fan pratar han för slag?

Calle.

Åh kors i Tournierska Manégen på Djurgårdsslätten hos Guerra vet jag — ja, han har brunnit nu.

Andersson.

Guerra?

Calle.

Ahnej, Manégen.

Andersson.

Har Calle varit hos Guerra?

Calle.

Ja, det är en treflig historia, skall Hr Andersson tro. — Som jag jennit fick gå emellan Kulisserna, för si får min var Skomakare åt Liskinskis och Lithard och fan och hans mor, — men det hör inte hit det, så blef jag som lite smått galen i den der lilla Liskinskans, och jag bad, att jag skulle få bli Stalldräng, och så gaf jag Skomakaru och hela herberget på båten och förde Napoleon hem och fick klä ut mig till en så'n der Skalk af Frankrike, för si jag har så vacker näsa, en riktig kunglig näsa, så' de alltid — och sen så var det slut med mig. Jag glömde rakt bort Lotta, som nu är gift med Beckmarken — och skulle få följa

till Petersburg om hösten; så gjorde jag ock, men kom aldrig längre än till Helsingfors, för så jag kom att suddas lite i slanger med Lundgrens och salig Haneliusens Lärögossar, och när jag skulle gå om bord sen, så hade Anghåten pallrat sin väg. — Då skulle Hr Andersson ha sett min kungliga näsa! — Hade inte den hyggliga Kapten Collan då förbarmat sig öfver mig, så hade jag väl af stätt kvar vid Fiskarhamnen i Helsingfors. — Han förde mig hit hem till Stockholm igen. — Lotta hon är gifv med Beckmarken — och jag ger mig bestämdt till Lifgarde till häst, bara Ryttmästarn vill attånga mig.

Andersson. (*Har gått till fönstret.*)

Nu kommer Ryttmästarn. — Han har Beckmarken i sällskap med sig.

Calle.

Då gör jag min väg.

Andersson. (*Öppnar dörren till höger.*)

Gå in här och spring ned trappan till höger, så möter du inte Mästarn.

Calle.

Adjö så länge! — Glöm inte att tala för mig. (*Går.*)

ANDRA SCENEN.

Andersson. Ryttmästarn. Beckmark.

Ryttmästarn. (*Öppnar dörren.*)

Stig på, stig på, Hr Beckmark. (*För sig själ i det han letar i sina fickor.*) Det var besynnerligt, jag begriper inte hvar jag gjort af porträttet!

Andersson. (*Till Beckmark, som ännu håller sig i förstugan.*)

Kom då in, Hr Beckmark.

Beckmark.

Jag ber om förlåtelse, om jag kommer något olägligt; men Hr Ryttmästarn har önskat tala vid mig, och som jag just nu hade stunder, så tänkte jag

Ryttmästarn.

Det var hederligt af Hr Beckmark, att ni kom; jag behöfver just nu ert biträde. Min Esquadron skall följa med Kungen till Norrige, och jag har några karlar som äro utan stöflor, kan ni således förlårdiga i största hast några och trelsto par. — Vi resa om tre dagar.

Beckmark. (*Glad.*)

Hvad! skall ni resa? — Gud vare lof!

Ryttmästarn.

Hvad säger ni?

Beckmark.

Förlåt mig, Hr Ryttmästare! Men Gud förläte mina synder, tror jag inte jag blir gulen af glädje

Ryttmästarn.

Huru? För det att jag reser min väg.

Beckmark.

Ja, samerhigen! — Åh nej, det var inte det jag ville säga; men ser ni, jag menar i allmänhet jag bara —

de här fjärlarne i bottesmoller — jag är fan så rädd
för dem!

Ryttmästarn.

Hvarför det, kära Hr Beckmark?

Beckmark.

Tillåter Hr Ryttmästarn, att jag sjunger en stump?

Ryttmästarn.

Alliför gerna.

Beckmark.

Sång N:o 1.

Mel. Min Herre hör på &c. (Rika Morbror.)

En krigare, ståtlig, :|: med plymer, som svaja, :|:
Stoltserar så gerna,
Och tjuvar mäng tjärna,
Jäväl mängen fru,
Och har rendez-vous.
Med fraser, som ljunga
Ur sockersötunga,
Han hjertan antänder
Och talet jemut vänder
På

Tralala tralala &c.

Hvar pappa och mamma :|: han för bakom ljuset, :|:
Med pappa han snusar,
För mamma han krusar,
Och slutligt, lät se! —
Han hjuds på supé. — —

Men introducerad
Och väl parfymrad,
Han snart, hvad det lider,
Nog hufvudet vrider
På

Tralala tralala &c.

Men rakar man ha sen :|: en hustru, ungdomlig. :|:
Med ros uppå kinden
Och gång utaf hinden,
Jo då, må man tro,
De blänga och glo. —
På baler, besitta! —
Hos henne de sitta
Som flugor vid kåda;
Och mannen får skåda
På

Tralala tralala &c.

Ja, ve öfver alla :|: beplymade ljessor :|:
Och guld-epåletter! —
Sin gumma man sätter
För dem, det förstås!
Bak bonnar och läs;
Ty gör man ej detta,
Så får jag berätta
Att knektarnas bana
Gär, som man kan ana,
Till

Tralala tralala &c.

Och sen så gå de ständigt och sprätta utanför mitt magasin och gluffa in genom glasrutorna.

Ryttmästarn.

Men det måtte väl icke vara så underligt, att se några stöflor hänga i ett fönster eller några skor stå på en hylla?

Andersson.

Ja, det kommer an på hvar skorna sitter det, som om de till exempel sitta på en liten vacker fot, som tillhör en liten vacker fru, som tillhör en liten tjockert Skomakare, som händelsevis heter Beckmark; ty nådig Ryttmästarn skall veta, att pappa Beckmark är gift, och det till på köpet med en rasande söt gunna.

Beckmark. (*Skakar på hufvudet.*)

Söt Söt (*Afsides.*) Fan utnamma honori!

Andersson.

Hon kallas också i hela grannskapet för "vackra Charlotte."

Ryttmästarn.

Ah verkligen! En sådan förbehållsam herre den kära Beckmarken kan vara! — Hade jag det vetat, så skulle jag, i stället för att be er komma hit, gått till er; men för tusan, det låter sig ännu göra, jag skall språka med den unga frun, angående min beställning.

Beckmark.

Det behöfs inte, Hr Ryttmästare, det behöfs inte! Ni skall inte göra er så mycket besvär Det

skall nog bli bra ändå kalla hit hela regementet jag skall laga mått af alla kompanierna på en gång — jag har mättet i ögat — — — jag skyndar hem och ser efter om jag har tillräckligt med läder Farväl Herr Ryttmästare! — Jag är på ögonblicket tillbaka gör er inte något besvär att gå hem i magasinet. — Farväl! (*Går.*)

TREDJE SCENEN.

Ryttmästarn. Andersson.

Ryttmästarn. (*Skrattur.*)

Hahaha! Den stackarn! — Han är visst rädd att jag enleverar hans hustru.

Andersson.

Nådig Ryttmästare! Hade ni sett den vackra Charlotte, så skulle ni för länge sedan gifvit den der Grefvinnan afsked på grått papper.

Ryttmästarn. (*Strängt och befallande.*)

Andersson!

Andersson.

Aldrig ett snyk till, nådig Ryttmästare.

Ryttmästarn.

Gif mig min nattrock. (*Andersson går in i kammaren.*)
Det var besymmeligt, att hon inte ämnar sig på muskeraden i qväll! — Hur skall jag förstå det! Ma göra det! — Jag är nära nog nöjd med att nödgas resa.

Andersson. (*Utkommer med nattrucken.*)
Här är den. Jag såg någon nyss.

Ryttmästarn.
Hvem då?

Andersson.
Vänta! (*Springer och tittar genom fönstret.*)
Vet ni hvad, Ryttmästare? — Den vackra fru Beck-
mark, som vi nyss talte om.

Ryttmästarn.
Nå väl

Andersson.
Jag vill slå vad, att hon gick in här i huset.

Ryttmästarn.
Skulle möjligen hennes man hafva skickat henne? —

Andersson.
Det aktar han sig allt för; han är svartsjuk som
en chakal.

Ryttmästarn.
Hör du Andersson, är hon verkligen så vacker?

Andersson.
Ja, nådig Ryttmästare! — Föreställ er någon, som
brännande kol; länder, som elfenben; hår, som
som ni, och växt, som jag — det tror jag döger det.

Charlotte. (*Utanför.*)
Dörrn till höger. — Jag tackar så mycket

Ryttmästarn.
En fruntimmersröst?

Andersson.
Det är hon! Det är hon!

Ryttmästarn.
Tyst! — (*Antager en någorlunda allvarsam min.*)

FJERDE SCENEN.

De förre. Charlotte.

Charlotte. (*Med ett par fruntimmerskor i handen.*)
Om förlåtelse, mine herrar, bor inte Rådman Ja-
kander här?

Ryttmästarn.
Stig in, mitt vackra barn. (*Afsides.*) Rätt täck,
på min ära!

Charlotte.
Jag fruktar jag gått gålet. — Herrn tycks vara
militär. (*Pekar på Andersson.*)

Ryttmästarn.
Ja, han är han är något ditåt.

Charlotte. (*Afsides, i det hon fixerar Ryttmästarn.*)
Det är besynnerligt, jag tycker han är så lik den
herrn, som jag hvar dag ser gå upp i samma hus,
der vår skobod är.

Ryttmästarn.

Och ni ännar er?

Charlotte.

Till fru Rådman skan Jakander med dessa skor.

Ryttmästarn.

Jaså, till min hustru . . . ja, hon är för ögonblicket inte visibel, — men var god och sitt ner en stund.

Charlotte.

Jag tackar så mycket, men det är öfverflödigt, jag skulle endast lemna dessa.

Ryttmästarn.

Men vänta då endast några minuter. — Ni bör väl veta, om skorna passa min hustru.

Charlotte. (*Afsides.*)

Hvilken förvånande likhet! — Om jag bara bestämt visste, att det var han, så skulle jag lemna honom porträttet, som han drog upp med sin näsduk.

Ryttmästarn. (*Afsides.*)

Hon tycks vara språksam. (*Framlyfter en stol åt henne.*) (*Högt.*) Var så artig och sitt ned så länge.

Charlotte.

Jag tackar, men om frun dröjer länge, så . . .
(*Sätter sig.*)

Ryttmästarn.

Ah, det gör hon inte, och dessutom vägar jag inte låta er gå er väg, ty min hustru skulle bli förtvillad deröfver . . . jag förs aldrig göra henne emot.

Charlotte.

Skulle hon bli förtvillad öfver så litet? Och ni gör henne aldrig emot? (*Suckar.*) Hon är lycklig hon! Min man, han gör mig aldrig någonsin till viljes han!

Ryttmästarn.

Det är mycket illa utaf honom det.

Andersson.

Ah, det är ovärdigt!

Charlotte.

Ja, är det inte det? . . . Och vet ni, hur han svarar mig då? . . . Jo . . . "det går inte an, Charlotte!" — "Jag kan inte, Charlotte!" — "Det är omöjligt, Charlotte!"

Ryttmästarn. (*Skvattar.*)

Och ni heter Charlotte . . . ett vackert namn det . . . Ni är säkert inte Stockholmsborn?

Charlotte.

Nej, jag är Finska till lif och själ. — Jag är född i Helsingfors.

Ryttmästarn.

Och bryter inte?

Charlotte.

Åh, jag var bara barnet, då jag kom öfver till Sverige: men jag minns så lilligt min glada och trefliga födelseort, och om Hr Rådman inte tager illa opp . . .

Sång N:o 2.

Mel. Finska Sången: "Arvon mekin." &c.

Aldrig gå utur mitt minne
Barndomslivets sälla dar.
Ännu står här för mitt sinne
Finlands himmel, ren och klar.
Fosterlandets blomster-bar,
Gröna lunder, blåa sjöar,
Tralala &c.

Mod der männens hjertan lifva,
Trohet bor i hvarje bröst;
För sitt land sitt blod de gifva,
Lyda ständigt ärans röst.
Vill dem krigets stämman kalla,
För sitt land de stå och falla
Tralala &c.

Våna tärnor Finland föder,
Trogen kärleks hem det är.
Kindens ros som purpur glöder,
Ack hur ljust att älska der.
För sin vän, som värdig maka,
Qvinman der kan allt försaka,
Tralala &c.

Ryttmästarn.

Ni sjunger rätt nätt. Äro alla fruutimmer der lika trefliga som ni, så är det ett afundsvärds land för kalvaljererna, det måste jag bekänna . . . och en sådan liten vacker fot sedan — nå, inte behöver ni skämmas för det, inte.

Charlotte. (*Slår ned ögonen.*)

Hr Rådman!

Ryttmästarn.

Den Beckmark! — (*Hastigt.*) Han heter ju Beckmark, er man! — Han förtjenar inte en sådan lycka. Säg blott ett ord och ni skall få se!

Charlotte. (*Uppstiger förvirrad.*)

Frun dröjer bra länge — jag måste lemna skorna här.

Ryttmästarn. (*Emottager och sätter dem på bordet.*)

Är det verkligen så brådtom?

Charlotte.

Ja, det är så mycket arbete der hemma i dag till maskeraden i qväll. Hela världen skall ju dit.

Ryttmästarn.

Nå, får man hoppas, att också se er der?

Charlotte.

Nej Gudnås! Jag får inte gå dit, fast jag har gjort mig en liten Skottsok kostym, som är så innerligt söt . . .

Ryttmästarn.

Och er man tillåter er inte?

Charlotte.

Nej.

Ryttmästarn.

Men hvarföre det?

Charlotte.

Beckmark är i själ och hjerta ganska beskedlig, men han har stundom rysliga ögonblick — isynnerhet när han blir svartsjuk — och om ni visste, huru orätt han har.

Ryttmästarn.

Naturligtvis.

Charlotte.

Inte kan jag, till exempel, hindra utherrarne att se på mig, då de komma i boken och vilja handla.

Ryttmästarn.

Är Beckmark nog oförståndig att vilja förljnda det då?

Charlotte.

Ja visst; härom dagen grälade han på mig, så jag stogret.

Andersson.

Stackars menniska! — En så'n sate till Skomakare!

Ryttmästarn.

Men kunde ni då inte försvara er på något sätt?

Charlotte.

Jo, jag sade slutligen, att om han ämnade fortfara på samma sätt, så skulle jag skilja mig vid honom; då blef han förskräckt, bad mig om förlåtelse, och, för att åter ställa sig in med mig, tillät han mig gå på balen utan honom; och gjorde mig ett par de allra-sötaste Skottiska halfstöflor, aldeles passande till min kostym; men hvad hände? — Medan jag i går var borta på ett ögonblick, så sålde han dem.

Ryttmästarn.

Till hvem?

Charlotte.

Ja den som det visste? Jag grei och frågade hvad han tänkte på, och hur han så lätt kunde glömma sina löften? — Han — han föregaf endast, att man bjudit så mycket för dem, att han inte kunde underlåta att sälja dem, och lofvade att göra mig ett par andra — men hur är det möjligt? — Balen är i afton — inga stöflor hinna bli färdiga till dess, och jag får inte komma dit! (*Borttorkar en tår.*)

Ryttmästarn.

Var nu inte ledsen, lilla fru Beckmark, jag lofvar att arrangera alltsammans med er man, ty jag väntar honom hit om en stund.

Charlotte.

Min man! — — — Ack, nådigaste Hr Rådman! — Tala för all del inte med honom om den saken!

Andersson. *(Står alltid uppe vid fönstret.)*
Hr Ryttnäs . . . Hr Rådman! Beckmarken kommer nu. — — —

Charlotte. *(Ängsligt.)*
För allt i världen, säg att det är ni, som tvungit mig att stanna och vänta på er fru!

Ryttnästarn.
Det faller sig allt lite svårt det.

Charlotte.
Hvarför det då?

Ryttnästarn.
Derefore att . . . min hustru . . . Jag måste tillstå sanningen för er: jag har ingen hustru, jag är inte gift.

Charlotte.
Huru? Är Fru Jakander inte gift med Hr Jakander?

Ryttnästarn.
Med Hr Jakander, det är möjligt, men inte med mig.

Charlotte.
Herre Gud! hvem är ni då?

Ryttnästarn.
Edvard Stenfeldt, Ryttnästare vid Lifgardiet till häst och Rådman Jakanders granne.

Charlotte.
Ah, mine herrar! så obeskedligt utaf er!

Andersson.
Det är inte värt fel; ty man visade er till höger och ni gick till venster.

Charlotte.
Hur skall jag komma härifrån?

Andersson.
Beckmarken är i trappan nu.

Charlotte.
Ack du min Skapare! — Om han träffar mig här, så är jag förlorad, ty han har förbjudit mig, att någonsin tala med en Officer.

Ryttnästarn.
Nå göm er då.

Andersson.
Ja, här i Ryttnästarns sängkammare! *(Visar på dörrn till höger.)*

Charlotte. *(Drager sig förskräckt tillbaka.)*
I Ryttnästarns . . . nej för ingen del!

Ryttnästarn.
Nå, bakom gardinerna här då . . . *(Han för henne till fönstret, i det han omsamnar henne, och drager gardinerna framför henne, så att icke ens fötterna synas.)*

FEMTE SCENEN.

De förre. Beckmark.

Beckmark.

Seså, nu är jag här igen . . . jag hoppas, att jag inte gifvit Hr Ryttmästarn skäl att förlora tålamodet?

Andersson.

Ni är den förste Skomakare på jorden . . . som inte ljuger. —

Ryttmästarn.

Nej kära Hr Beckmark . . . ni kommer alldeles lagom. (*Till Andersson.*) Tag bort skorna, som stå på bordet.

Andersson. (*Borttager dem och smyger på ett behändigt sätt den åt Charlötte bakom gardinen under pågående scen.*)

Beckmark.

Ja, ser ni, jag har min Tillskärare i verkstaden, min Försäljerska i boden, och på det viset kan jag öfverlemna komandöt ibland.

Ryttmästarn.

Ni är en skålm Beckmark! Ni sa nyss, att ni hade så brådtom — det var visst derföre, att ni var rädd att jag skulle komma och språka med er fru.

Beckmark.

Jag rädd! för ingen del. — Har ni sett min hustru

en gång, så skall ni, min själ, förlora lusten att kurtisera henne.

Ryttmästarn.

Det är inte ert allvar.

Beckmark.

På heder och ära! Hon är hvarken vacker eller älskvärd. — Nej Gudbevars! — Det var bara för att se efter om jag hade tillräckligt med läder hemma till beställningen, som jag sprang min väg — det försäkrar jag er.

Andersson.

Aj, aj, du är fast, min gubbe lilla!

Ryttmästarn.

Ja, jag tror er. (*Afsides.*) Jag har lust att drifva lite med honom. (*Högt.*) En Skomakare är ändå en bra lycklig man.

Beckmark.

Hur så, Hr Ryttmästare, hur så?

Ryttmästarn.

Isynnerhet då han, som ni, är ung och ser bra ut.

Beckmark. (*Krämar sig.*)

Tycker Ryttmästarn det?

Ryttmästarn.

Ja visst — och då man till på köpet, som ni, står väl hos det täcka könet.

Beckmark. (*Dunt förlägen.*)

Hr Ryttmästare!

Ryttmästarn:

Att taga mått af en vacker fot se så var
uppriktig nu jag vill slå vad att

Beckmark. (*Smäkrattar.*)

Hehehe! Vackra fötter! — Det är just mitt fack del

Ryttmästarn. (*Skalkaktigt.*)

Jag ger mig katten på, att mängen vacker flicka
fått gratis sina skor af er?

Beckmark.

Trefflige Ryttmästare! hehehe!

Ryttmästarn.

Lille skalk! — Tänk om er hustru visste det!

Beckmark.

Åhå, man är inte så dum heller Gud ske
lof, man är inmarig, man förstår att taga sina mått
och steg.

Andersson.

Ja, det hör till ert fack del.

Ryttmästarn.

Ja, men tänk om er hustru också förstår att taga
sina mått och steg?

Beckmark.

Hon! — ahnej — hon är för oskyldig till det; ja,
jag skulle kunna tillägga, att hon är för dum ett falla
på den tanken

Charlotte. (*Bakom gardinen.*)

Tro inte det.

Beckmark.

Hvassa? Jag ber om förlåtelse jag
tyckte att

Ryttmästarn.

Om jag vore i ert ställe nu, så vore jag inte så
frankil.

Beckmark.

Har ingen fara hon går ju aldrig ut annat
än i mitt sällskap, eller också till några kunder af
hennes kön.

Ryttmästarn.

Är ni så säker på det?

Beckmark.

Om jag är säker? Jag skulle vilja se, om
hon vågade sig ästad

Ryttmästarn.

På en bal, till exempel?

Beckmark.

Hur kom ni på den tanken?

Ryttmästarn.

Händelsevis blott . . . emedan det är bal i afton.

Beckmark.

Maskis ja! — Ja, vet ni, det är verkligen så, att hon både fött lof att gå dit, men i sällskap med en af mina grannar; men si Beckmarken är slug han . . . jag hittade på ett ypperligt medel i går, att göra hela balletten om infet.

Ryttmästarn.

Men hvarföre vägra henne ett sådant nöje?

Beckmark.

Det är inte af elakhet, det försäkrar jag — men om Hr Ryttmästarn vore riktigt tystlåten, så . . .

Ryttmästarn.

Jag skall ingenting säga, det lofvar jag er.

Beckmark.

Har Ryttmästarn någonsin varit i Skoporten?

Ryttmästarn.

Nej.

Beckmark.

Det finns en liten flicka der . . . gudomlig . . . 18 år . . . hon heter Carolina . . . min lilla förtjuserska . . . min tanke om dagen . . . min dröm om natten . . . min egen lilla Carolina i Skoporten — och jag har lofvat henne . . .

Ryttmästarn.

Har man sett på en sådan liten kurre! Tänk om er hustru fick nys om det?

Beckmark.

Det är hon för dum till . . . hon tror mig som guld.

Charlotte. (*Bakom gardinen.*)

Ah!

(*Andersson nyser på samma gång, på det att Charlottes utrop ej skall märkas.*)

Beckmark. (*Vänder sig åt Charlottes och Anderssons sida.*)

Välbekommet!

Ryttmästarn.

Jag har lofvat er att vara tystlåten — kan ni lofva mig detsamma?

Beckmark. (*Högtidligt.*)

Hr Ryttmästare! På min Skomakare-ära!

Ryttmästarn.

Ni är en skicklig och flink arbetare!

Beckmark.

Fråga Rådmanskan, skall Ryttmästare få höra. — Jag har tagit mått många gånger på henne jag.

Ryttmästarn.

Kan ni med blotta ögonen, utan händernas tillhjelp, taga mått?

Beckmark.

Usch ja!

Ryttmästarn.

Om ni blott får se föten på personen?

Beckmark.

Usch ja!

Ryttmästarn.

Jag vill halva ett par halfstöflor.

Beckmark. (*Betraktar ett ögonblick Ryttmästarns fötter.*)

Det är gjordt. Ni skall ha dem i morgon.

Ryttmästarn.

Ja, det är inte åt mig, det är åt en annan person, som är här.

Beckmark. (*Tittar på Andersson.*)

Det var en tan att ha stora fötter.

Andersson.

Jaja, det är inte åt mig heller.

Beckmark.

At hvem då?

Ryttmästarn.

Hon står bakom gardin der.

Beckmark.

Hihhi! Hon står bakom gardin. (*Står till Ryttmästarn.*) Trellice Ryttmästare!

Ryttmästarn.

Jag hoppas, att Beckmark inte tror.

Beckmark.

Hihhi! Inte tror . . . ett fruntimmer . . . hihhi! — hos en ungkarl . . . hihhi! — hos en Ryttmästare vid Lifgardet till häst! hihhi! — — —

Ryttmästarn.

Hon är gift, och hennes man är . . .

Beckmark.

Lurad, ja! . . . hihhi!

Ryttmästarn.

Tyst!

Beckmark. (*Talar sakta.*)

Naturligtvis! Men det är ju ingenting ondt i att skratta åt den token till man, hihhi!

Andersson. (*Afsides.*)

Beckmarken är inte den första man, som skrattar åt sig sjelf.

Beckmark. (*Går långsamt emot gardiuen.*)

Det vore roligt att se . . .

Ryttmästarn.

Ingen nyfikenhet, Beckmark.

Beckmark.

Men jag måste väl se, om jag skall taga mått.
(Till Charlotte.) Var så artig, min nådiga, och räck fram foten! Det är gjordt på en sekund.

Ryttmästarn.

Var inte rädd, lilla fru . . . sträck fram foten.

Beckmark. (Högt nyfken.)

Kauhända gardinerna hindra er . . . (Går och ämnar draga undan dem.)

Andersson. (Hejdar honom.)

Hållt! pappa Beckmark.

(Charlotte sticker fram ena foten.)

Beckmark.

Båda fötterna, min nådiga. (Charlotte sticker fram båda fötterna. — Han slår sig för pannan.) Så nåtta! Alldeles som Carolina i Skoporten! (Ångsligt till Ryttmästarn.) Ett ord . . . bara ett enda lite ord. Det är väl inte Carolina?

Ryttmästarn.

Nej.

Beckmark.

På heder och ära!

Ryttmästarn.

På heder och ära! Stöflorna måste vara färdiga till i afton.

Beckmark.

Det är omöjligt!

Ryttmästarn.

Jag betalar dubbelt.

Beckmark.

Omöjligt ändå!

Ryttmästarn.

Det måste gå för sig; ty frun skall kostymera sig som Hvita Frun på slottet Avenel.

Beckmark. (Lifigt.)

Hvita Frun! — Det skall då vara Skottska halfstöflor?

Ryttmästarn.

Ja visst.

Beckmark.

Vänta! * (Står och tager mått med ögonen och gör sina uträkningar.) Det är besynnerligt! — — Alldeles samma mått. — Min nådiga! Hur behagar ni dem — Hon svarar inte . . .

Ryttmästarn.

Eleganta, det förstås.

Beckmark. (Litet orolig.)

Hvilken färg? Hon svarar inte . . .

Ryttmästarn.

Färgen gör ingenting till saken

Beckmark.

Skulle ni önska gröna öfverläder och guldfransar?
Hon svarar inte ändå.

Ryttmästarn. (*Till Charlotte.*)

Ett ord blott: behagar ni dem gröna?

Charlotte. (*Med förstådd röst.*)

Voj!

Beckmark.

Hvad fan sa hon: Voj! — Hon måste antingen
vara Fransyska eller Finska.

Ryttmästarn. (*Till Beckmark.*)

Är det nog nu?

Beckmark.

Fullkomligt! Och hvad ännu bättre är: jag har just
ett par färdiga, som jag ämnade hustru min. men som
jag narrade henne, att jag sålt — jag har gömt dem
inuti ett par stora botteslöres, som stå i vrån i boden. —
De hälftöflorna skola passa den der lilla Näden alldeles
förträffligt.

Ryttmästarn.

Jag får dem således?

Beckmark.

Jag skyndar hem efter dem. Farväl Don Juan!

Ryttmästarn.

Helsa Fru Beckmark, lycklige äkta man!

Beckmark. (*Till Andersson.*)

Adjö Leporello!

Andersson.

Helsa Carolina i Skoporten.

(*Beckmark går.*)

SJETTE SCENEN.

De förre, utom Beckmark.

Ryttmästarn.

Kom fram, sköna Charlotte! han är borta!

Charlotte. (*Frankommer.*)

Det är ovärdigt! Att så bedraga mig! Att vara
gift och älska en annan kvinna, och det till en

Andersson. (*Infaller.*)

En flicka i Skoporten!

Charlotte.

Och inte nog dermed! Han vågar vara svartsjuk på
mig! Ack Beckmark! Beckmark! Hvem hade kunnat
tro något sådant om dig?

Ryttmästarn.

Lugna er, söta Charlotte! Vi skola hjälpas åt att
straffa honom.

Charlotte.

Att nödgas höra hvad jag nu hört, och sjelf frukta
att bli uppfäckt, då man ändock ingenting har att fö-

rebrä sig! Ack Hr Ryttmästare, i hvilken belägenhet ni försatt mig!

Ryttmästarn.

I den bästa, hoppas jag. Ni har åtminstone lärt känna er man. — Ni kan hämnas er.

Charlotte.

Ja, jag skall hämnas, men så, som det anstår en kvinna.

Ryttmästarn.

Och ni tillåter mig väl vara er behjälplig.

Charlotte.

Jag förstår er inte, Hr Ryttmästare.

Ryttmästarn.

Att börja med, så skall ni gå på balen; edra halfstövlar komma hit om en stund.

Charlotte.

Stöflorna ja! Och att narra mig äfven i en sådan småsak. — De karlarne! De karlarne!

Ryttmästarn.

De gifta karlarne ja! Fördöm inte de ogifta, lilla Fru Beckmark! — I afton kommer jag och hemtar er. Vi följas åt på maskraden.

Charlotte.

Inte utan min man.

Ryttmästarn.

Men ni vill ju straffa honom?

Charlotte.

Ja, Hr Ryttmästare; just därför skall han vara med oss.

Ryttmästarn.

Det skulle ju bli en belöning.

Charlotte.

Nej, han skall pinas; han skall inte veta, att det är jag. Ni skall bjuda honom med er på maskraden. Ni följas åt, — jag kommer efter. Ni träffar mig i min lilla Skottska kostym och i mina egna gröna stöflor med guldfransar. Vi båda gå arm i arm hela qvällen, och var saker, att min medfödda qvinliga lätthet skall sätta honom på tinnarna — och ni sjelf skall se, att ni inte så snart glömmet Skomakarn och hans Fru.

Sång No 3.

Mel. På Blå Porten vill jag vara &c.

Hur kan man så svartsjuk vara,
Då man sjelf ostadig är? —
Men min Gubbe, vänta bara,
Snart jag nog dig annat lär!
Plågas skall du, falska, stygga,
Ja, jag svär det sannt och visst.
På en grund jag ärnar bygga,
Och som kallas — — qvinnolist.

Flickor, j som längten, trånen,
 Hån till hymens blomsterland,
 Fintlighet utaf mig lånen,
 — Den tör gagna er ibland —
 Vill en svartsjuk man blott kufvas,
 Fast j laspen: "Engel, du!"
 Skall er snart en jårdom gifvas,
 Utaf Måster Beckmarks Fru.

Slut på Första Akten.

ANDRA AKTEN.

Theatern föreställer en snygg Skomakareverkstad. — Gesäller och Pojkar arbeta flitigt under följande Chör.

FÖRSTA SÆNEN.

Sång N:o 4.

Mel. Student-Chör ur Läkaren.

Aktning den trågue arbetarn skall skörda,
 Låttingen ensam föraktad må gå,
 Samhället redliga viljan bör vörda,
 Heder en hvar i sitt kall dock skall få.
 Derfor, o vänner, med mod och med nit,
 Stråfvom; må omtanka, ordning och flit
 Blifva vår lösen; en gång vi vinna
 Lönen och redliga viljans pris,
 Ljust blir att lugn efter mödan luma,
 Gagnom blott ständigt på bästa vis.

Verkgesällen.

Klockan är half 6 — slut nu gubbar! Låt oss klåda oss och sen gå opp i Bildningscirkeln. Calle raskar sig och ställer i ordning allting här. — Han följer beskedligt med sen, eller hur?

Calle.

Menar herru, att jag kan lära mig något der?

Verkgesällen.

Med god vilja och uppriktig föresatts att i en framtid vara gagnelig för sig sjelf och andra, kan likaså väl Calle, som vi öfriga arbetare blifva, hvad man har skäl och rätt att fordra af oss: dugliga, hederliga och rättskaffens män i landet.

Calle.

Men jag blir säkert aldrig min egen ända.

Verkgesällen.

Det skadar väl inte att vara ansedd som en bra människa för det, och att veta med sig sjelf, att man gjort sig förtjent af medmänniskors högaktning, äfven om man inte skulle bli nog lycklig att sätta fot under eget bord.

Calle.

Nog talar herrn bra, men jag begriper herrn inte.

De andra Gesällerna.

Calle är just ett nöt.

Calle.

Hvad skall ett nöt i Bildningscirkeln att göra?

Verkgesällen.

Ja, det kan han då ändligen ha rätt uti. — Det är med Calle som med de der små markattorna, som

de kläda ut i alla möjliga kostymer — — — svansen syns ändå alltid. — Kom ni andra, så gå vi och hyfsa oss litet. (*De sjunga om Chören och gå.*)

ANDRA SCENEN.

Calle. (*Ensam, stökar i ordning.*)

Svausen syns ändå alltid, så han; hvad kunde han mena med det? — inte kunde det väl vara något oartigt just i hvad han sa inte, men ändå tyckte jag inte det lät riktigt så bra jag tror verkligen de anse mig för hvad jag är ja ja, hvar och en känner de sina på gången! Herre Gud! — Att Lotta skulle gå stad och gifva sig! — — — Hade hon inte det gjordt, så hade jag också varit som en annan människa — — — allt hvad jag kan förtjena, det lägger jag ner hos Lindvallskan; och i hvad sen? — Jo i bränvin! — I bara rama, rena finkeln! Det är synd, att toddy och punsch skall vara så dyrt här i världen, för si när man är krämlig utaf det, så är det gentilt; men när det luktar finkel af en, så springa de alla för en, utom polisen — si den är van vid lukten; — — det är besynnerligt, att jag alltid skall vara så rädd för polisbetjenterna, först jag aldrig gjort det ringaste ondt i min dar! Ja Herre Gud, hvad det går konstigt till här i världen! — — Den ena människan äter alldeles upp den andra, och det kallar di för att lefva tillsammans i ett samhälle! — Jo rasande vackert samhälle ändå! — När jag springer med ett par stöflor ifrån mästar'n hem till kunderna, så hör jag allt hur det låter i samhället. Det är olika si, som hier-

arne ä till. — Kommer jag till somliga, så säga de: "är du ändtügen här nu, din lymnel!" — jag svarar ja, jag, som det anstår mig, och helsar ifrån mästarn och ber, att jag skall få de der styfrarna sen förra månaden. Då får jag mig en sittoppare och ovetf, så det haglar ve't. — Kommer jag till andra, så vrida de på mustacherna, taga på sig en förfärlig mine, ösa ur sig några millioner och be mig draga fan i våld. — Kommer jag till en Student eller Gymnasist eller till sådana der ena, som just inte ha mer än hvad de stå och gå uti — — — di ä alltid de hyggligaste, ty fastän mästarn aldrig får några penningar, så får jag ändå alltid drickspengar af dem, och på samma sätt är det med fruntimmerna. Flickorna äro alla gifvilda af sig, men så snart de blifva gifta, så ä de snåla som prest-hustrur allihopa. — — Och det kallar di för samhälle. — Ett sådant samhälle ger jag på båten och går till Lifgarde till häst. — Jag skall tjena Kongl. Majestät och Kronan — si di ä utom samhälle di, och det är något det, skulle jag tro! . . . (*Går sin väg.*)

TREDJE SCENEN.

Charlotte. (*Inkommer från sidorummet.*)

Jaså, min kära Beckmark! Du tillåter mig att gå på bal, men säljer först på narri och sedan på fullt allvar bort mina små halfstöflor! — Du är en frogen äkta man, som du alla dagar upprepar, och har en Carolina i Skoporten. Hur afskyvärdt! Jag vore färdig att gråta . . . om jag inte vore förargad! — Beckmark! Beckmark! Beckmark! Aek, att jag också skulle gå och gifta mig med en Skomakare.

FJERDE SCENEN.

Charlotte. Ryttmästarn.

(*Ryttmästarn knacker på fönstret.*)

Charlotte.

Säg in!

Ryttmästarn.

Är ni allena?

Charlotte.

Ja.

Ryttmästarn.

Skönl. (*Tager ett knyte af Andersson, som synes i dörren, och säger till honom:*) Glöm inte bort vagnen till kl. 9! (*Till Charlotte.*) Se här, min söta Fru Beckmark, har ni hvad jag lofvat. (*Lemnar Charlotte stöflorna.*)

Charlotte. (*Tager emot dem och ställer dem på bordet till höger.*)

Jag tackar så mycket!

Ryttmästarn.

Er man var punktnel.

Charlotte.

Emot er ja; men Guds nås, så är han inte emot mig.

Ryttmästarn.

Han blir det nog, skola vi hoppas . . . (*Tager fram en maskrad-biljett ur fickan.*) Här har ni er bil-

jett. — Han har lofvat att följa med mig på maskraden. — Kloeken 9 fara vi, och vagnen återkommer sedan, för att hemta er. Jag har tillsagt Andersson att vara här, för att ledsaga er på balen. Han blir klädd i svart Domino, så att er man inte skall kunna igenkänna honom.

Charlotte.

Jag emottager med nöje er godhet, Hr Ryttnästare; men gå för all del nu, ty Beckmark kan vara här hvilket ögonblick som helst.

Ryttnästaren.

Farväl då så länge, min lilla nåd! — Denna afton kommer jag att räkna som en af de lyckigaste i mitt lif.

Charlotte.

Men glöm inte, att allt beror på utgången.

Beckmark. (*Sjunger utanför mycket högt.*)

"Jag kommer ifrån Nobis jag,
Från Operakällarns glada kunder" &c.

Charlotte. (*Då kuplatten är utsjungen.*)

Hva sa jag?

Ryttnästaren.

Jo, att allt beror på utgången; men hur skall jag nu komma ut? — —

Charlotte.

Nu är det omöjligt. Gå in dit så länge. (*Visar på dörrn till höger.*)

Ryttnästaren.

Men om Beckmarken kommer efter?

Charlotte.

Tror Hr Ryttnästaren mig äga så liten makt, att jag inte någon gång skulle kunna qvarhålla honom?

Ryttnästaren.

Långt derifrån! Jag är öfvertygad, att om jag vore Beckmark, så skulle jag sköta bra illa mina kunder.

Charlotte.

Fort! — Han kommer. (*Skjuter in Ryttnästaren i rummet bredvid.*)

Ryttnästaren. (*I det han går.*)

För länge får ni inte låta mig vara allena.

FEMTE SCENEN.

Charlotte. Beckmark.

Charlotte. (*Låtsar inte se Beckmark. — För sig sjelf.*)

Nu skall jag böta dig, min gubbe lilla! (*Ställer sig i dans-positur.*)

(*Beckmark litet kladdig, stannar i dörrn helt förbluffad och betraktar hustrun.*)

Charlotte. (*Högt.*)

Nu är det er tur, Hr Ryttnästare . . . se så der ja . . . nu chäine — så ja . . . så figurée för egen dame — hahaha!

Beckmark.

Hör du Lotta lilla, är det du eller jag, som är litet skott, hvasa?

Charlotte. (*Förlägen.*)

Kors! är du hemma redan?

Beckmark.

Hvarför svarar du mig inte, Lotta? Ja, jag är hemma jag och du dansar du?

Charlotte.

Ja, hvad skall jag göra! Jag tyckte så lifligt, att jag var på maskraden!

Beckmark.

Och dansade med en militär?

Charlotte.

Militär!!

Beckmark.

Ja visst ja! Kanske inte Ryttmästare ä militärer?

Charlotte.

Ryttmästare!! — — —

Beckmark. (*Afsides.*)

Nej nej det är inte möjligt! — Se, så förvånad hon ser ut hon är bestämdt oskyldig hon sa väl så i sin inbillning kan jag förstå. (*Högt.*) Lotta lilla!

Charlotte. (*Inställsamt.*)

Beckmark!

Beckmark.

Lotta lilla! Kom hit, får jag pussa dig, Lotta lilla!

Charlotte.

Här är jag, söta Beckmark.

Beckmark. (*Kysser henne.*)

Så der ja! (*Afsides.*) Jag skulle vilja se den i syna, som kunde lura Beckmarken. (*Högt.*) Det är ledsamt, jag medger det, söta gumman, att du lute kom på balen i afton; men, ser du, kommersen går framför allt.

Charlotte.

Naturligtvis.

Beckmark.

Och sen, då man får så bra betalt — se på bara, 10 R:dr B:ko (*Tager upp en sedel ur västfickan.*) för ett par små fruntimmers-halfstöflor!

Charlotte. (*Låtsar förtrytelse.*)

Mjn Gud! Hade du hjerta att taga så mycket?

Beckmark.

Hjerta! — Ja visst! — När han var så dum och betallet så

Charlotte.

Jo, om det varit mansstöflor, men fruntimmers man påstår i staden, att du alltid är så genereux emot

damer jaja, inte emot mig inte men emot andra

Beckmark. (*Afsides.*)

Hvad menar hon för slag? (*Högt.*) Genereux, jag? — Hvad har du nu fått för en idé i ditt lilla hufvud, Lotta?

Charlotte. (*Svartsjukt.*)

Det är ingen idé det man har allt hört

Beckmark. (*Infaller.*)

Du har hört galet, Lotta, mycket galet ändå. —

Charlotte. (*Fortfar att spela svartsjuk.*)

Inte så galet ändå man vet, att du så ofta ligger för de skönas fötter

Beckmark.

För att ta mått ja! Herre min Gud, för att ta mått, Lotta lilla. (*Afsides.*) Jag tror hon börjar bli svartsjuk. — Nå Gud ske lof! Då blir hon mig trogen i döden! (*Högt.*) För öfrigt, så skall du vara lugn, lilla gumman, ty, förbanna mig händer icke det ganska ofta, att jag går min väg, utan att ens se person, som jag tagit mått utaf.

Charlotte. (*Inmarigt.*)

Kanske förhållandet var så med mina stöflor också?

Beckmark.

Nå, efter du är så snäll i dag, så skall jag ver-

keligen säga dig, att du har gissat rätt; — ja, vet du, så santt jag är Skomakare och heter Beckmark, så har jag inte sett annat än foten på henne.

Charlotte.

Hur är det möjligt?

Beckmark.

Jo, det är santt du och det är en rasande rolig historia till på köpet.

Charlotte.

Nej verkligen!

Beckmark.

Jo, vi, "Riddare af lästen", vi få allt vara med ibland. — Ser du, gumman min, det var på det sättet, att en skön, hemlighetsfull okänd, stod gömd bakom ett par fönstergardiner, — en förräm dame skall du tro, ty hon ämnade ha sällskaps-spektakel hemma i sitt hus. Vidare, så var det jag och en viss Ryttmästare det fattades bara, att hennes man hade varit med, bilubi, hahaha!

Charlotte. (*Skrattar.*)

Hahaha! — Ja, det skulle halva varit roligt!

Beckmark.

Tocke nöjt till man du! hahaha! — Du måste väl medge, gumman min, att en fru, en hustru, som går till en officer och gömmer sig hos honom

Charlotte. (*Allvarligt.*)

Oftast kan vara ganska oskyldig, min kära Beckmark.

Beckmark. (*Förbluffad.*)

Hvasa!

Charlotte.

Du har inte insett möjligheten af att hon kunde befinna sig der emot sin vilja?

Beckmark.

Du tror således, att patrullen skulle förfört henne? hihili! Patrullen går inte midt på ljusa dagen.

Charlotte.

Det finns allt annat än patruller, som kunde hafva förfört henne; en elak man till exempel?

Beckmark.

Ahå, min vän, en man är alltför klok att spärra in sin hustru hos en officer vid kavalleriet.

Charlotte.

Säg du henne?

Beckmark.

Nej, har jag ju sagt dig — inte annat än felen.

Charlotte.

Man bör aldrig tro annat än hvad man ser.

Beckmark.

Då skulle man inte få tro mycket här i veriden.

Charlotte.

Om någon skulle säga så här åt mig: "Charlotte, din man är dig otrogen!"

Beckmark.

Hvasa?

Charlotte.

Vet du hvad jag då skulle svara?

Beckmark.

Nej, det vet jag inte. (*Tager sig en pris snus.*)

Charlotte.

Det är omöjligt, skulle jag säga, ty dertill älskar han mig för mycket, och är dessutom så god

Beckmark. (*Afsides.*)

Visste jag inte det! Hon är ett får! hihili! — —

Charlotte. (*Fortsätter.*)

Ja, jag skulle kunna tillägga, att dertill är han för dum.

Beckmark. (*Nyser.*)

Hvasa?

Charlotte.

Välkommen!

Beckmark.

Hvem har sagt, att jag är dum! — Jag skulle kunna bevisa motsatsen — om jag ville bara. — —

Charlotte.

Jag skulle ändå inte tro det, om också hundrade Lovisor och Sofior, ja till och med om någon Carolina skulle infinna sig och vilja göra min rätt stridig.

Beckmark. (*Afsides.*)

Hur fan har hon? Jag är väl vaken vet jag
(*Högt.*) Sannerligen, min Lotta lilla, jag begriper ett ord af hvad du säger.

Charlotte.

Man skulle till exempel äfven få säga, att en viss Skomakare, med det kända namnet Beckmark, i afton ännade sig på maskraden

Beckmark. (*Afsides.*)

Besitta och regera, tror jag inte hon kan trolla!

Charlotte.

Och jag skulle säga: "det är mycket möjligt, men då tar han säkert sin hustru med sig, ty han är för mycket svartsjuk att våga lemna henne ensam hemma."

Beckmark. (*Afsides.*)

Gud förlåte mig tror jag inte jag blir nykter!

Charlotte.

Nä, har jag inte rätt, Beckmark lilla?

Beckmark. (*Ställer sig och fixerar henne skarpt. Efter en paus, komiskt allvarligt.*)

Lotta!

Charlotte. (*På samma sätt.*)

Beckmark! (*Man hör ett par talrickar slås sönder inne till höger.*) Herre min Gud! ett sådant nöt. (*Springer in till höger.*)

SJETTE SCENEN.

Beckmark. (*Ensam, seende efter henne.*)

Jag faller som från skyarna! — Carolina, sa hon, — — maskraden, sa hon Hvem har kunnat tala om för henne? Skulle hon på några mig outgrundliga vägar och stigar fått kännedom om Ah, det är omöjligt! — Men hon är slipad! Tag mig raggan jag förs gå på maskis i qväll inte; men hur skall jag kunna underrätta Ryttmästaren om det? — — Om jag inte kommer till honom i afton kl. $\frac{3}{4}$ till 9, så är han här på slaget 9, och då är hela spelet uppdragadt, jag blir bete — ja kodilj till och med — jag tror jag blir tokig! — Och Carolina sen! — Hon har fått sin biljett, hon far dit, och jag skall inte kunna bevaka henne, — tusende fjärlar förfölja henne och hon är förlorad för mig Jag står emellan tvenne eldar, och blir bränd hvart jag vänder mig; jag står inte ut längre! Mitt hufvud! mitt arma hufvud! (*Faller i stolen, som står bredvid bordet.*) Jag måste skriva till

Ryttmästarn. Calle kan gå bort med biljetten
 Det är afgjort! I det ögonblick han ämnar fatta pen-
 nan, blir han varse stöflorna, som stå på bordet; stan-
 nar som förstenad i gesten.) Ah! (Flyger upp från
 stolen och stannar först midt på golvet.) Bort! Bort
 ifrån mig, ni hemska afbilder af mina händers verk!
 Förföljen mig icke längre, ni gröna orsaker till min för-
 tviflan! (Gnuggar sig i ögonen.) Ännu kvar! Bort,
 säger jag! — Jag ropar på hjälp! — — Calle! Lotta!
 Calle!

SJUNDE SCENEN.

Beckmark. Charlotte.

Charlotte.

Hvad är på färde? hvad står på?

Beckmark.

Ser du ingenting, Lotta lilla?

Charlotte.

Ingenting annat än dig.

Beckmark.

Nej, der! der!

Charlotte.

Nej ingenting.

Beckmark.

Än stöflorna då?

Charlotte.

Nej.

Beckmark. (Slår sig med bägge händerna för pan-
 nan och sjunker tillsammans.)

O Gud! jag ser smågubbar!

(Charlotte begagnar sig af hans ögonblickliga medvets-
 läshet och borttager stöflorna samt kastar in dem i si-
 dorummet.)

Beckmark. (Efter en kort paus.)

Älskade Charlotte, kan du förlåta den brottsligaste
 Skomakare på jorden?

Charlotte.

Hvad skall jag förlåta, söta Beckmark?

Beckmark.

En enda gång, det är santt, har jag varit nära
 att glömma, att jag ägde en sådan engel till hustru
 som du.

Charlotte.

Tala inte om det nu — det har varit på samma
 sätt med mig.

Beckmark.

Hvad säger du?

Charlotte.

Sanningen, min vän. — Hur vill du väl, att en
 ung, lillig hustru, öfverlemnad så ofta åt sig själf,
 slutligen skall finna behag vid att evigt sitta och kanta
 skor? Huru många minnen ifrån hennes fria tid skola
 inte uppstå i hennes inbillning? Ack Beckmark! Du
 vet inte hvartill allt ensamheten stundom kan leda?

Beckmark.

Du just förskräcker mig, söta Lotta.

Charlotte.

Och sedan, när man som flicka haft flera friare, så vaga de inte återkomma första halfva året af ens äktenskap; men sedan Aek min Gud! vet du de blifva sedan djerfvare efterhängsnare

Beckmark. (*Ängsligt*)

Är det möjligt?

Charlotte.

Ja, och det som är än värre, de föra med sig i släpåg ett helt tjog nya tillbedjare!

Beckmark.

Herre min Skapare! Ett helt tjog!

Charlotte.

Du skulle själf kunna få öfvertyga dig, om du bara ville.

Beckmark.

Det vill jag visst det, söta du. — Det vill jag visst det.

Charlotte.

Nå väl, hvad tycker du: jag har i dag nödgats gifva mitt samtycke till ett möte här hemma.

Beckmark.

Olyckliga! ett möte med en älskare?

Charlotte.

Ännu är han ingen älskare; men han kunde lätt bli det; ty ibland annat vill han nödvändigt, att jag skall följa med honom på maskraden i qväll, och du finner väl, att när man är så road af dans som jag är, så

Beckmark.

Så har du lofvat att följa med honom?

Charlotte.

Inte ännu. Han skulle få svar derom i afton. — Tyst, jag hör någon i trappan, det är säkert han.

Beckmark.

Jag mördar honom.

Charlotte.

För allt i världen Beckmark, ställ inte till någon skandal, utan om du vill göra mig till viljes

Beckmark.

Aek, det vill jag visst det, söta du.

Charlotte.

Så gömmer du dig här någonstans och lyssnar till vårt samtal.

Beckmark.

I sängkammarn der till exempel. (*Pekar på sidosrummet*)

Charlotte.

Det är för långt bort.

Beckmark.

Hvar då?

Charlotte.

Under bordet der.

Beckmark.

Det der bordet! Hu! (*Afsides.*) Gud ske lof! jag ser inte stöflorna mera — jag måste således bli allt redigare och redigare!

Charlotte.

Jag skall ställa mig helt nära, så att du kan se och höra allting.

Beckmark.

Må göra då. — Men afskeda honom så fort som möjligt.

Charlotte.

Ja, det beror på dig. — Skynda dig nu — man kommer. (*Beckmark kryper under bordet. — Charlotte ställer sig nära bredvid.*)

Beckmark. (*Under bordet.*)

Det här är hård!

Charlotte. (*Afsides.*)

Men rättvist!

ÅTTONDE SCENEN.

Charlotte. Beckmark. Calle.

Calle. (*I dörren, talar utåt.*)

Ja, Gud bevars, Hr Andersson, jag skall allt säga till. (*Inkommer. — Han stannar förlägen.*) Kors, jag tror, att frun är ensamnen!

Charlotte.

Ja, som du ser, Calle!

Calle. (*Afsides.*)

Herre min Gud, hvad hon är vacker! Den satans Beckmarken, som knep bort henne för mig! (*Högt.*) Jag skulle säga till frun, att . . . (*Afsides.*) Nej, jag kan inte hålla mig längre. (*Högt, begynner att gråta.*) Herre Gud, Lotta! Hvarföre gick du stad och gitte dig?

Beckmark. (*Afsides.*)

Den tjuispojken kallar henne för du. —

Charlotte.

Kära Calle, begynner du nu igen?

Beckmark. (*Afsides.*)

Begynner du nu igen? Det är således inte första gången.

Calle.

Nej, Lotta, jag skall sluta. — Det är kanske också sista gången jag får träffa dig så här allena, ty du

skall veta, att jag ger Beckmarken och hela herberget på båten -- ja -- jag ger mig till Lifgardet till häst.

Beckmark. (*Afsides.*)

Bravo! Så är jag åtminstone af med en!

Charlotte.

Är du tokig Calle?

Calle.

Nej Lotta -- Fru Beckmark skulle jag kanske säga. -- Alltsedan du gifte dig har jag varit som småkollrig; ja, många gånger har mörka tankar runnit mig i hågen, och Beckmarken kan tacka sin Gud, att vi aldrig träffats på tu man hand i skumrasket, för si, da hade jag knäckt honom

Beckmark. (*Afsides.*)

Herre Gud! Han skulle ha gjort sig olycklig för hennes skull!

Charlotte.

Har du verkligen älskat mig så innerligt, Calle?

Calle. (*Gråter.*)

Ja, fan i mig Lotta, har jag inte det! (*Fortfar att snyfta.*) Och aldrig skulle du ha sett en så frogen man som jag, och aldrig skulle jag ha gått ner till Lindvallskan, utan du skulle fått alla styfrar jag förtjent, och fast du inte kanske så hastigt blifvit mästarehustru som nu, så har du likväl kunnat varit nöjd så

länge med din Calle Syl. Jag hade då åtminstone kunnat bli en bra gesäll, som nu inte mer kan hända, och en ärlig gesällhustru kan vara likaså bra som en dålig skomakarfru.

Beckmark. (*Afsides.*)

Hvad säger han?

Charlotte.

Hvad menar Calle med det?

Calle.

Ahjo, jag säger dålig, ty inte är Beckmarken just något att skryta med; ja, du får förlåta mig, Lotta, men så är det ändå, han har mycket om sig han, som man just inte kan tala om för dig, och du sjelf, du börjar att ta saken kallt, du tänker att en ä så god som en ann, och du, ja, det skär mig riktigt i hjertat -- du har allt dina fjärlar du också. --

Beckmark. (*Afsides, rycker Charlotte i klädningen.*)

Kör ut honom!

Calle.

Och nuan jag nu tar afsked af dig för alltid, och ger mig till Lifgardet till häst, så har jag gett mig fan på, att jag skulle säga dig sanningen, inte för jag tycker synd om Beckmarken -- nej Gud bevars! -- han må gerna ha't; -- men nog tycker jag ändå (*gråter*) att du lite skulle bry dig om, för ditt eget bästa ser du, för det är som verkgesällen säger, att den

som gräfvat en grop åt en annan, faller själf lätt der-
uti. — Söta Lotta, gif Andersson på båten!

Charlotte. (*Förundrad.*)
Andersson?

Beckmark. (*Afsides.*)
Andersson! Hvad är det för en juvel?

Calle.
Ja gör det. — Far också inte på maskraden med
honom i afton; ty då är du förlorad menniska. Låt
mig gå och säga återbud.

Beckmark. (*Afsides.*)
Jo, nu får man reda på't.

Calle.
Jojo, jag vet allt. Klockan half tio skulle han
komma och hemta dig. Han skall vara klädd i svart
sattyg, som han lyrt i klädståndet härnere.

Beckmark. (*Rycker Charlotte i klädningen.*)
Charlotte! Charlotte! hvad får jag höra?

Charlotte. (*Till Beckmark.*)
Vänta! Vänta! Det blir väl mer! (*Till Calle.*) Du
tycks vara väl underrättad.

Calle.
Åh, jag vet väl mera. (*Sei sig omkring, sakta.*)
Beckmarken skall också dit.

Charlotte.
Nej, hvad säger Calle?

Beckmark. (*Afsides.*)
Hur fan har han fått tag i det?

(*Beckmark ligger kvar under bordet.*)

Calle.
Man tror mig vara dummare än jag är; men jag
vet också, att en viss Mamsell Carolina, som allmänt
kallas för Beckmarkens Carolina, är bjuden dit.

Beckmark. (*Afsides.*)
En så'n safe till pojke! (*Till Charlotte.*) Han nar-
ras — han narras Carolina — Charlotte ville jag säga —
Charlotte, tro honom inte.

NIONDE SCENEN.

De förre. Ryttmästarn.

Ryttmästarn.

Nej, sötaste Fru Beckmark, derinne blir tråkigt i
härden.

Calle. (*Afsides.*)

Hå kors för hela herberget! — Ryttmästarn var derinne.

Beckmark. (*Afsides.*)

Ännu en!

Charlotte.

Förlåt, att jag låtit er vänta!

Ryttmästarn.

Skadar inte, lilla Fru Beckmark; men säg mig, hvad menade ni med att ni kastade in stöflorna till mig?

Charlotte.

Tyst! Tyst!

Beckmark. (*Afsides.*)

Jag känner igen rösten.

Ryttmästarn.

Ah, jag förstår. — Vi skola således lura honom.

Beckmark. (*Afsides.*)

Det är mig de mena; men de ska vi bli tre om.

Charlotte.

Ja, jag har beslutat mig nu, jag far verkligen på maskraden.

Beckmark. (*Högt, tittar fram.*)

Nej, se det gör du inte! (*Bli'r varse Ryttmästarn — fäst.*) Ni här!

Ryttmästarn.

Och ni der?

Calle.

Hå kors för hela herberget! Mästarn låg under bordet.

Beckmark. (*Kryper fram och reser sig upp. — Till Calle.*)

Ja, hvad tycker du väl?

Calle.

Jo, jag tycker, att mästarn var på sin plats nu.

Beckmark.

Packa sig genast bort sin väg och låt mig aldrig få se honom mera.

Calle.

Ja, det skall ni inte behöfva säga mig två gånger, för jag ger er och frun och hela herberget på båten, och går till Lifgardet till häst.

Ryttmästarn.

Ja, Hr Beckmark, han är nu verkligen enrolerad.

Beckmark.

Ja, lycka till med odägan! — Adjö med dig!

Calle. (*Sväljer ner tårarna.*)

Ja adjö då Hr Beckmark! — Adjö Lå... hätt... Fru... hr Beckmark skulle jag säga, och Gud bevare värdig Ryttmästarn. (*Går.*)

TIONDE SCENEN.

De förre, utom Calle.

Charlotte.

Stackars gosse! — Han höll bra mycket utaf mig.

Beckmark. (*Förargad.*)

Och det säger du åt mig?

Charlotte.

Ja, hvarför inte.

Beckmark. (*Förargad.*)

Hvarför inte — säger du? Du tänker drifva gäck med mig, lura mig, pudra mig, — — — och ni, Hr Ryttmästare! hvad vill ni egentligen?

Ryttmästarna.

Jag! — Jag ville endast lemna er en biljett till maskraden i afton.

Beckmark.

Jag går inte på maskraden (*Åt Charlotte.*) och inte du heller.

Charlotte.

Nej min vän; ty jag åker.

Beckmark. (*Utom sig.*)

Hvad skulle du väl sätta på dig?

Charlotte.

Min kostym. — — —

Beckmark.

På fötterna? menar jag — på fötterna?

Charlotte.

Mina stöflor.

Beckmark.

Hvilka stöflor?

Charlotte.

De gröna.

Beckmark.

Jag har ju sålt dem, vet jag.

Charlotte.

Åt mig — jaha.

Beckmark.

Åhnej, åt en Grefvinna.

Charlotte.

Ja, den Grefvinnan var Fru Charlotte Beckmark. Låter det inte bra grelligt det, söta du?

Ryttmästarna.

Jojo, kära Beckmark, det äger allt sin riktighet. — Ni har själf tagit mått af er fru.

Charlotte.

Bakom gardinerna

Beckmark. (*Förbluffad.*)

Och du var hos Ryttmästarn? Nej, det är inte möjligt.

Charlotte.

Jo, lika så säkert, som att Carolina i Skoporten skall på maskraden i qväll.

Ryttmästarn.

Fruen hörde hela er berättelse

Charlotte.

Du sa, att jag var för enfaldig, för dum att kunna bedraga dig. — Nå väl, Beckmark, hvad säger du nu?

Beckmark.

Allt du är lika listig som alla de andra qvinnfolkna

Charlotte.

Nå väl, jag skall förlåta dig; — men med ett vilkor

Beckmark.

Och det är?

Charlotte.

Att du följer med mig på maskraden i afton.

Beckmark. (*Står och funderar en stund — sedan sakta till Ryttmästarn i örat.*)

Hvad gjorde hon hos er, Hr Ryttmästare?

Ryttmästarn. (*Sakta och förtroligt i örat.*)

Det får ni vela på maskraden.

Beckmark. (*Till Charlotte.*)

Jag kommer med dig Lotta; men kom ihåg, att jag tänker lå ögonen öppna.

Charlotte. (*Inmarigt.*)

Tro inte, att jag tänker hålla igen mina heller.

Beckmark.

Sång No 5.

Mel. Af kapis sker ju allting &c.

Nå, så är jag då grundigen kurerad,
 Men dertill så förbannadt surprenerad
 Af, att se mig besegrad uti list
 Af min hustru; — ja, det är santt och visst
 Att ett snedsprång man aldrig vågar taga,
 Om ej hustrun det genast skall uppåga.
 Så det varit och så det är ännu,
 Till bevis tjänar Beckmark och hans Fru

Charlotte.

Om en man vill tyrann och svartsjuk vara,
 För att plåga sin hustru lilla bara,
 Bli han lurad beständigt, som man vet,
 Blott helt slätt genom hennes finlighet.
 Derfor männer, o tagen er till vara,
 Låten svartsjukan hän med vinden fara;
 Trohet finns dock hos oss — det sen j ju,
 Minnens Skomakarn endast och hans Fru.

Slut.

Elle Lindström

